

Alþingi
Erindi nr. P 121/2072
komudagur 9.5.197

Reykjavík, 7. maí 1997

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
b.t. Guðjóns Rúnarssonar nefndarritara

Efni:

Athugasemdir við breytingartillögur við frumvarp til laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóð.

Samtök verðbréfafyrirtækja þakka fyrir að fá tækifæri til að koma athugasemdum á framfæri við fram komnar breytingartillögur. Athugasemdum okkar má skipta í tvennt, þótt fyrst fremst beinist þær að þeim ákvæðum er snerta samkeppnisstöðu verðbréfafyrirtækja um viðbótarlífeyrissparnað og lífeyrissparnað þeirra er standa utan skylduáðildar og hafa val.

1. Um breytingu á 8. gr.

Fest er í lög að lífeyrissjóðir, sem flestir starfa í skjóli einkaréttar á viðtöku iðgjalda, skuli ráðstafa þeim hluta iðgjalds sem er umfram upphæð sem skal ekki vera lægri en 12.000 kr. á mánuði (verðtryggt) í samræmi við ákvörðun sjóðfélaga til samtryggingar skv. III. kafla frumvarpsins eða til "frjáls" lífeyrissparnaðar. Þessum sömu lífeyrissjóðum er jafnframt heimilt að taka við "frjálsum" lífeyrissparnaði og keppa á þeim markaði skv. breytingartillögu á 7. grein.

- a. Ekki verður séð að tryggt sé í lögnum að einstakir sjóðfélagar muni í raun hafa ákvörðunarvald um það hvert iðgjald umfram 12.000 krónur á mánuði er greitt. Stéttarfélög þeirra munu eftir sem áður geta samið um að hærra iðgjald sé greitt í tiltekinn sjóð. Þar sem engar breytingar eru gerðar á ákvæðum um hvernig valið er í stjórnir lífeyrissjóða verður ekki annað séð en ákvörðunarvald þeirra einstaklinga sem eru innan stéttarfélaga geti verið nánast ekki neitt þegar um er að ræða val á lífeyrissjóði eða "frjálsum" lífeyrissparnaðarsamningum.
- b. Fest er í lög að a.m.k. skuli greiða 12.000 kr. á mánuði í samtryggingu eða 10% af launum, hvort sem lægra er. Í ljósi þess að meðalatvinnutekjur eru um 100.000 kr. á mánuði og að einstaklingar greiða nú í ýmsa almenna lífeyrissjóði 10% af um 100.000 kr. mánaðarlaunum að meðaltali sætir það furðu að fest skuli í lög auknar tryggingargreiðslur einstaklinga. Engin rök hafa komið fram um það að tryggingarþáttur þeirra einstaklinga sem til þessa hafa greitt í samtryggingarlífeyrissjóði sé ekki nægur. Miklu fremur hefur áherslan verið sú að auka þurfi sparnað en ekki að efla samtryggingu sem felur í sér tilfærslur fjármuna milli einstaklinga á grundvelli kyns, aldurs og fleiri þátta. Það væri

SAMTÖK VERÐBRÉFAFYRIRTÆKJA
Securities Dealers' Association of Iceland

enda þvert gegn þeim ráðleggingum sem virtar alþjóðastofnanir á borð við Alþjóðabankann hafa gefið út.

c. Alvarlegasti ágalli þessarar breytingartillögu er sá að markmið um samkeppni um viðbótarlífeyrissparnað verður að hjómi einu með ákvæðum þessarar tillögu.

- Allur lífeyrissparnaður, bæði lágmarksiðgjald og viðbótariðgjald er fyrst greiddur inn í samtryggingarsjóði og munu flestir þeirra jafnframt hafa yfir að ráða einkarétti á viðtöku iðgjalda eins og verið hefur.
- Ef sjóðfélagi hefur ákvörðunarvald um það hvert hann getur ráðstafað viðbótariðgjaldi sínu mun sá samtryggingarsjóður sem hann greiðir til lágmarksiðgjaldið hafa fulla vitneskju um hvert viðkomandi ráðstafar viðbótariðgjaldinu. Þessa vitneskju geta viðkomandi sjóðir notað við starfsemi sína á hinum "frjálsa" markaði.
- Aðeins er um að ræða fjárhagslegan aðskilnað milli samtryggingarsjóðs sem nýtur einkaréttar og e.k. deildar innan hans sem keppir á "frjálsum" markaði. Um sama lögformlega aðila er að ræða með sömu stjórn og starfsmenn. Ekki eru ákvæði um það hvaða opinber aðili skuli hafa eftirlit með því að sjóðir er starfi í skjóli einkaréttar nýti sér ekki þann rétt til að ná markaðslegum yfirburðum á "frjálsum" markaði.

Samtryggingarsjóðir er starfa í skjóli einkaréttar munu hafa yfir að ráða slíkri yfirburðaraðstöðu í þeirri "frjálsu" samkeppni sem að hefur verið stefnt að með eindæmum er. Allar greiðslur inn á "frjálsa" markaðinn þar sem samkeppnin ríkir eiga fyrst að fara í gegnum samtryggingarsjóði er starfa í skjóli einkaréttar en geta jafnframt starfað á frjálsa markaðinum. Sjóðirnir munu því hafa fullkomnar upplýsingar um alla greiðendur á "frjálsa" markaðinum, hve mikið hver og einn greiðir og til hvaða aðila greitt er. **Að kveðið skuli á um það i lögum að aðili er nýtur einkaréttar en getur jafnframt starfað á frjálsum markaði á náteygdu sviði skuli hafa yfir að ráð trúnaðarupplýsingum um viðskiptavini keppinauta sinna er hneisa.** Stór hættu er á því að lífeyrissjóðir geti nýtt sér markaðslega yfirburði er felast í einkaréttinum og engin ákvæði eru um virkt eftirlit með því að þeirri hættu sé afstýrt né heldur hver eigi að annast slíkt eftirlit.

Samtök verðbréfafyrirtækja eru að sjálfsgöðu fylgjandi samkeppni enda starfa verðbréfafyrirtæki í slíku umhverfi. Samkeppni verður hins vegar að vera á jafnréttisgrundvelli annars er hún orðin tóm.

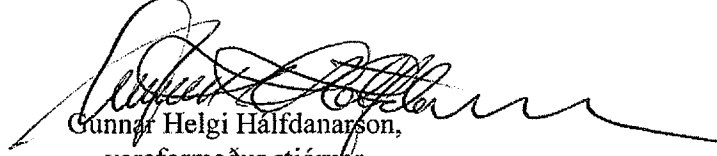
2. Um 29. gr.

Í ljósi þess að lífeyrissjóðir sem taka á móti lágmarksiðgjaldi hafa ýmsum skyldum að gegna gagnvart sjóðfélögum, t.d. að upplýsa þá um hvaða kostir eru í boði varðandi viðbótarlífeyrissparnað er óeðlilegt að það sé ekki tryggt í lögum að sjóðfélagar hafi a.m.k. einhverja kosna fulltrúa úr sínum röðum er sitja í stjórn lífeyrissjóðsins. Það hlýtur að teljast mjög mikilvægt að fulltrúar sjóðfélaga hafi sem besta innsýn í starfsemi sjóðsins og geti haft áhrif á rekstur hans og stefnumörkun með beinum hætti í gegnum stjórnarsetu. Jafnframt gegna stjórnarmenn sem eru fulltrúar eigenda þess fjár sem í sjóðunum er mikilvægu eftirlitshlutverki m.a. með því að skýr og skörp skil séu milli þess þáttar í rekstri sjóðanna er fellur undir einkarétt og þess þáttar er fellur undir frjálsa samkeppni.

SAMTÖK VERÐBRÉFAFYRIRTÆKJA
Securities Dealers' Association of Iceland

Samtök verðbréfafyrirtækja lýsa sig reiðubúin til frekari umsagna um frumvarpið og hugsanlegar breytingartillögur. Jafnframt eru fulltrúar samtakanna ávallt reiðubúnir til að koma á fund nefndarinnar vegna þessa máls.

Virðingarfyllst,



Gunnar Helgi Hálfðanarson,
varaformaður stjórnar